

V I N N Ý

K M E N

číslo 31

*Občasník Brněnské diecéze
Církve československé husitské*

duben / 2020

„Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti.“

J 15,5

Obsah

Slovo úvodem (<i>M. Kubíček</i>)	4
Kázání k Velikonocům (<i>J. Lauko</i>)	6
Benešovy dekrety (<i>M. Kubíček</i>)	10
Uprostřed proudu (<i>M. Hvězda</i>)	11
Rozhovor s Martinem Jindrou (<i>M. Kubíček</i>)	14
Významná výročí	18
Doporučujeme...	20
Výročí a narozeniny	22
Datový plán	23

Slovo úvodem

Vážení přátelé, sestry a bratři,

tyto řádky píšu v první polovině března v lázních Teplice nad Bečvou, kde si s mojí ženou užíváme všeho, co k lázeňskému pobytu patří. V průběhu také doháním pár restů, které jsem před odjezdem nestihl (jako například pár příspěvků do Vinného kmene), samozřejmě ale nepřestáváme sledovat dění „venku“.

Den co den jsme informováni, jak se šíří pandemie koronaviru, kolik nemocných u nás od včerejška přibylo, jaká nová opatření vláda přijala... A tak se co chvíli hlásí ke slovu strach, někde dokonce hysterie.

Já neříkám, že jsem v naprostém klidu, to bych lhal. Na místě není ani opačný extrém – lehkomyšlnost a bagatelizace problému. Obavy samozřejmě mám, přece jen, coby kardiak, nota bene blížící se sedmdesátce, patřím mezi „ohrožené skupiny“. Ale obavy a strach, to je přece jen něco poněkud jiného.

Strach, ten dokáže člověka zbavit soudnosti, zcela ho paralyzovat. Strach dokáže způsobit tu výše zmíněnou hysterii, ve které se naplno otevřou stavidla sobectví a bezohlednosti.

Naproti tomu obavy a opatrnost mohou napomoci dobrému. Nezavazují kritického pohledu na problémy, berou je naprosto vážně, počítají s možnými eventualitami a podle toho pak také vypadá i následné chování.

My teď vůbec nemůžeme vědět, jak to všechno bude pokračovat dál. Jsou zkrátka situace, které nemáme ve svých rukou,

nemůžeme je dosud mít pod kontrolou. To, že jsme doslova vydáni na milost a nemilost okolnostem, může u někoho vyvolat právě tu zmíněnou hysterii a tím pádem i sobeckou bezohlednost.

Ano, jsme, dá se říci, vydáni na milost a nemilost okolnostem. Ale jako křesťané přece jen nejsme tak docela bezmocní. Zdaleka před sebou – ať dojde k čemukoli, třeba i ke katastrofickým scénářům – nemáme pouhou beznadějnou temnotu, nicotu a prázdnotu. Máme jistotu, o kterou se můžeme opřít, ať se stane cokoli.

Snad nejvýstižněji tuto jistotu vyslovil apoštol Pavel v listu Římanům:

„Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč? Jak je psáno: ‚Denně jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme jako ovce určené na porážku.‘ Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval. Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“

(Ř 8, 35-39)

A to je, přátelé, asi tak vše, co jsem chtěl v tomto nejistém čase říci. Kéž nás všechny Pán provází a chrání.

Mirek Kubíček
šéfredaktor VK

Kázání k Velikonocům

„Tomáš, jinak Didymos (Dvojče), jeden z dvanácti učedníků, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu řekli: „Viděli jsme Pána.“ Odpověděl jim: „Dokud nevidím na jeho ruku stopy po hřebech a dokud nevložím do nich svůj prst a svou ruku do rány v jeho boku, neuvěřím.“ Osmého dne potom byli učedníci opět uvnitř a Tomáš s nimi. Ač byly dveře zavřeny, Ježíš přišel, postavil se doprostřed a řekl: „Pokoj vám.“ Potom řekl Tomášovi: „Polož svůj prst sem, pohled na mé ruce a vlož svou ruku do rány v mém boku. Nepochybuj a věř! Tomáš mu odpověděl: „Můj Pán a můj Bůh.“ Ježíš mu řekl: „Že jsi mě viděl, věříš. Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.“

Jan 20, 24-29

Milé sestry a milí bratři v Kristu Ježiši, Pánu našem.

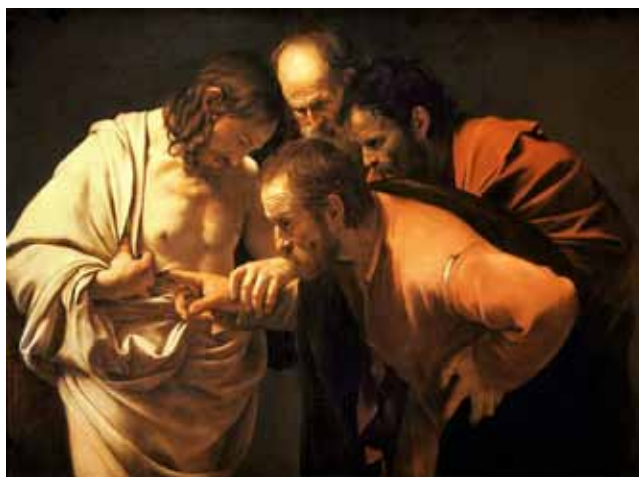
Přiznám se, že v Bibli jsou i taková místa a slova, o kterých si myslím, že jim rozumím, a časem zjistím, že jsem jim sice rozuměl, ale špatně. To je dobré mít stále na paměti. Jako farář nejsem vševědoucí a má slova nemají váhu slova Božího. Ale tento velikonoční příběh ke mně hluboce promlouvá. A tak bych se s vámi chtěl podělit o „pár slov“ v tomto kázání. Oslavujeme vzkříšení Ježíšovo. Příběh, který nám vypráví evangelista Jan, se týká přímo velikonoční neděle, kdy Kristus byl vzkříšen z mrtvých a večer přichází za učedníky „shromážděnými za zavřenými dveřmi“ (J 20,19) a pak dalšího zjevení Vzkříšeného mezi učedníky po osmi dnech. Církev je zde zase shromážděna za zavřenými dveřmi. Tehdy se učedníci báli Židů. A tak se zamkli. Tu první neděli k nim Ježíš přišel. Dveře nedveře, zámky nezámky. Díky Bohu

nejsou pro vzkříšeného Ježíše dveře a zámky překážkou. Tu se nabízí otázka, zda ten vzkříšený Ježíš nebyl duch, jestli to prostě nebyl bubák? Evangelia nám říkají, že nikoli, vždyť s učedníky jedl a pil. To bubáci nedělají. Ale církev za dveřmi, za zamčenými dveřmi, to je obraz, který nás může oslovit. Pěkně se sejít, zamčít dveře a udělat si pěkné bohoslužebné či jiné shromáždění. Tak je to bezpečné. Nikdo nebude rušit, nikdo nám nebude nadávat a otravovat nás. Nikdo nebude vykřikovat, kašlat, křičet, nikdo nebude páchnout nebo žebrot o peníze. A pokud možno, je příjemné nechat za těmi dveřmi i takové ty pozemské problémy. To se přece nehodí nosit si do sboru svoje prohry, strachy a zbabělosti. Všechnu svoji nevíru, beznaděj a nenávist, kterou má každý člověk v sobě. Ano, i my křesťané jich máme dost, je dobré alespoň na tu neděli ráno je nechat venku za zamčenými dveřmi. Ve sboru jsme přece všichni slušní a čistí. A nakonec, ten Ježíš stejně před týdnem k učedníkům přišel i přes zamčené dveře. Tak třeba přijde i dnes. Hlavně, že je tu klid.

To je první obraz z toho dnešního příběhu, který by nás mohl oslovit. Církev za zamčenými dveřmi. Je dobré se nad tím zamýšlet, když si připomínáme okrouhlé výročí zrodu CČSH a vyhlížíme nové perspektivy do blízké i vzdálenější budoucnosti, možnosti a způsoby otevřít se lidem bez rozdílu.

Ten druhý obraz je Tomáš. Mám rád apoštola Tomáše. Není to v evangeliích nijak výrazná osoba. Vlastně ho všichni znají jenom jako toho nevěřícího. Škoda. I v evangeliích je toho napsáno víc. Jeho hrob je v Indii a dodnes je tam křesťanská církev. Je tam i sirotčinec. Říká se nevěřící Tomáš. Na Tomáše se shazuje nevíra apoštolů po ukřižování Pána Ježíše. Ale nikdo z apoštolů ve vzkříšení nevěřil! I když za nimi přiběhly ty ženy, které se s Ježíšem setkaly u prázdného hrobu, nevěřili jim. Teprve až k nim Pán Ježíš přišel, uvěřili. A stejně se týden po tom zase zamkli. A to už byla církev obdarovaná Duchem svatým! Tomáš akorát nahlas vyjadřuje to,

co o týden dřív prožívali všichni. A myslím si, že to vyjadřuje poctivě. Copak to není správné pochybovat? Vždyť kolik samozvaných mesiášů a rádoby spasitelů už přišlo! Před Ježíšem i po něm. Copak nemáme kolem sebe zástupy těch, kteří se snaží přivlastnit si naši víru, poslušnost a většinou i peníze? A věříme jim? Ne. Každý člověk by se měl nejdřív přesvědčit, jestli to, na co chce vsadit svůj život a svoji budoucnost, je opravdové. A ani Ježíš Tomášovy pochybnosti neodsuzuje. Vždyť za ním jde a nabízí se mu. Tak vlož svou ruku do mojí rány. A nebuď nevěřící, ale věřící. A Tomáš vkládá svou ruku do Ježíšových ran... počkat, to tam není. Ono je to na všech obrazech, že se Tomáš fakt Ježíše dotýká, namaloval to tak třeba Duccio di Buoninsegna v roce 1308 nebo Caravaggio i Gerard van Honthorst v 17. století, ale v evangeliu se o tom nic neříká. Tomáš na tu Ježíšovu výzvu reaguje slovy: „Můj Pán a můj Bůh.“ (J 20,28) Největší vyznání Ježíše Krista v Bibli. Ano, budme nevěřícími Tomáši. Zkoumejme, zda Ježíš Kristus stojí za to, abychom na něj vsadili celý svůj život a všechny svoje naděje. I Pán Ježíš k tomu vyzývá v podobenství o hloupém staviteli a hloupém králi, kteří se bezhlavě vrhli do velkého projektu, a když pak zjistili, že na to nemají, byli k smíchu. Ale jestli se Ježíš uká-

že jako hodný naší důvěry, tak jako Tomáš budme věřícími a nevěřícími. Jako Tomáš vyznejme: „Můj Pán a můj Bůh.“ Pak to naše vyznání bude mít váhu a smysl. Poblázněné a nadšené křesťanství pramenící jen z euforie je k smíchu. Mám rád Tomáše. A líbí se mi ta jeho touha dotknout se Ježíše. Tuto touhu mám v sobě také skoro každý den.

To byly dva obrazy. Církev za zamčenými dveřmi a Tomáš. Na závěr by to přece jenom chtělo něco povzbuzujícího. Tím může být ta poslední Ježíšova věta z dnešního příběhu: „Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili.“ (J20,29) Vždyť to jsme my! Tedy předpokládám, že nikdo z vás neviděl na vlastní oči vzkříšeného Krista. A přece v něj věříte. Já ho taky neviděl a taky věřím. No, tak to jsme blahoslavení. Podle vzkříšeného Ježíše jsme blahoslavení všichni, kteří v něj věříme. Víte někdo, co to znamená blahoslavený? Nemá to nic společného s tím, že by ostatní slavili naše blaho, natož s tím, že by podle nás pojmenovali kostel nebo oltář. Ani se k nám nemají modlit. Blahoslavený, to, alespoň v Bibli, znamená šťastný, hodně šťastný, na hodně dlouho hodně šťastný. „**Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.**“ (J 20,29)

Ano, jsme často církev za zamčenými dveřmi. A Kristus k nám musí těmi dveřmi procházet a probouzet nás z těch našich her na slušné, bezvadné křesťany. A ano, i v té naší víře se často znova a znova stáváme nevěřícími Tomáši. Je nám ale také zaslíbeno blahoslavenství. Máme být navždycky moc šťastní. A to není k zahození, že?

Amen.

Mgr. Ján Brian Kenneth Lauko
farář v Třebíči

Benešovy dekrety

Jde o neoficiální souhrnné označení dekretů vydaných v době před znovuoustavením Národního shromáždění prezidentem Edvardem Benešem. Mezi 21. červencem 1940 (*v Londýně*) a 27. říjnem 1945 (*v Praze*) vyšlo celkem 143 dekretů. Všechny byly dodatečně vyhlášeny za platný zákon Prozatímním Národním shromážděním ústavním zákonem č. 57/1946 Sb. dne 5. března 1946. V současné době je většina z nich zastaralých a neúčinných, právní platnost ale mají stále.

Dekrety jsou předmětem ostrých polemik, neboť v nich byla mimo jiné zakotvena konfiskace majetku deportovaných Němců a Maďarů a odnětí jejich československého občanství. Pomocí dekretů byla znárodněna většina československého průmyslu, bank, pojišťoven atd. a zavedeno centrální plánování.

Odpůrci dekretů poukazují na jejich jednoznačně protiústavní obsah. Faktem v každém případě je, že vyhlášení dekretů znamenalo zánik právního státu a velmi napomohlo nástupu komunistické totality. Rozsáhlé vyvlastnění podílů v obchodních společnostech, které komunisté požadovali, bylo provedeno rovněž dekrety prezidenta Beneše v roce 1945.

Platnost Benešových dekretů potvrdil v roce 1995 Ústavní soud precedenčním nálezem č. 55/1995 Sb., tento nálezh však obsahuje zjevně politicky motivované účelové proklamativní pasáže a nelze jej hodnotit jako text vysoké právní hodnoty. Závaznost Benešových dekretů však byla mezitím potvrzena celou řadou dalších nálezů Ústavního soudu, zejména v případech, kdy se navrácení majetku domáhali potomci šlechtických rodů.

Miroslav Kubíček
farář na Starém Brně

Zdroj: Wikipedie

V tomto kalendářním roce se v našich životech začaly viditelně projevovat vlivy světa, ve kterém v tomto tisíciletí žijeme – světa, který je globální. Je samozřejmé, že tyto překvapivé události ovlivňují i náš život v církvi; pravděpodobně nám také připravují nové výzvy. Protože to určitě není věc úplně nečekaná a nová, pokusil jsem se podívat, jestli a jak je téma církve v globálním prostředí zpracováno ve zdrojích dostupných na internetu.

Zaujaly mě úvahy zpracované v dokumentu Lausanne Occasional Paper 30 (<https://www.lausanne.org/content/lop/globalization-gospel-rethinking-mission-contemporary-world-lop-30>) zabývající se revizí křesťanské misie v současném světě. Dokument vznikl na setkání fóra týkajícího se světové evangelizace, konaném v roce 2004 v Thajsku. Nemyslím, že je nutné hledat zde přímo návod, co v naší současné situaci dělat, zatím mě spíše oslovily postřehy o současném světě, které mi i po více než jedné dekádě připadají stále aktuální. Pokusím se alespoň některé z nich zprostředkovat, snad pro vás budou stejně inspirativní jako pro mě.

Od doby, kdy jsme ještě nemohli kdykoliv cestovat kamkoliv jsme chtěli, se naše myšlení výrazně posunulo. Už jsme si asi dostatečně zvykli na setkávání s lidmi z celého světa, nepřekvapují nás turisté z různých kontinentů, ani zboží vyráběné na druhé straně zeměkoule. Přes oblohu, kam až dohlédneme, přelétávají denně stovky letadel a úvaha o přesunu z našeho nejbližšího letiště do kteréhokoliv místa na zeměkouli je prostě normální. Tak normální, že odvrácená strana těchto možností nás v současné době mnohé zřejmě nepříjemně zaskočila.

Co už ale nedokážeme vysledovat s takovou jistotou jako je naše cesta letadlem, je proměna života v místě, v jakém žijeme.

Snadno můžeme podlehnout dojmu, že stojíme na místě, nebo se můžeme snažit naše zvyky zachovat, případně se pokoušet sebe izolovat. Celosvětový pohyb nápadů, zboží, osob, vizí a nemocí ovšem mění i prostor, který se nás každodenně dotýká, ve kterém se pohybujeme. I v případě, že se snažíme být v tomto směru bedliví, naše reakce budou opožděné a možná ani ne napoprvé správné.

Mění se totiž pojmy, které používáme při našem každodenním rozhodování. Jedním z příkladů uvedených ve zmíněném dokumentu jsou anglické pojmy migrant a refugee. Lidé hledají nové místo k životu už celá staletí a měli pro to minimálně dva různé důvody: ti první ekonomické, ti druhí existenční. Je ale možné v dnešní době, kdy je fyzické přemístění tak snadné a celosvětová nabídka tak pestrá, ještě stále rozlišovat mezi pouhými dvěma póly jít za lepší prací a záchranou života a zařadit tak nově příchozího bez zaváhání do jedné z těchto dvou kategorií? Motivace lidí hledajících nové prostředí mohou být dnes opravdu velmi různorodé. K jaké motivaci bychom vlastně zařadili následující cestu? ***Abram prošel zemí až k místu Šekemu, až k božišti Móre; tehdy v té zemi byli Kenaanci. (Gn 12, 6)***

Velmi zajímavým se tak pro mě stává obraz moře, ve kterém se jako jeho část nachází i můj nejbližší životní prostor. Moře je zvláště rozmanitými vlivy globálního světa v místě, kde se nacházíme, přičemž moje okolí samo se někde přesunuje s proudem, který ho neustále proměňuje přesouváním někde jinde. I když ani jedno z toho nemám pod kontrolou, můžu si na mořské hladině představit pomyslné čáry a ve své životní situaci se tak zorientovat. Vlny a proudy ale moje vymezení stejně respektovat nebudou a vše se bude stejně objevovat, měnit a mizet tak jako moje chápání pojmů, které už neodpovídá nové situaci. Jde o pohyb v pohybu: já se mohu nebo nemusím hýbat, ale vše okolo stejně hýbe mnou. Z hlediska mé kontroly nad situací to zní možná trochu beznadějně, ale v dokumentu je připomenuta v souvislosti s takto rozbouřeným mořem jedna velmi důležitá věc: ***Tu vstal, pohrozil větru a řekl moři: „Zmlkni, utiš se!“ I ustal vítr a bylo veliké ticho. (Mk 4, 39)***

Důležitým aspektem současného globálního (a technického) světa jsou také informační technologie, které se objevily v posledních dvaceti letech – e-mail, internet, sociální sítě, sdílení osobních videí, používání aplikací a uchovávání dat na cloudu. Umožňují vytváření virtuálních společenství lidí napříč geografickými oblastmi, zeměmi, národy, věkovými a sociálními skupinami, což velmi zkracuje vzdálenosti mezi lidmi. Virtuální společenství se společným zájmem jsou ve své činnosti mnohem informovanější, efektivnější a mají tak větší šanci se svým záměrem uspět; to je velkou výhodou. Novou výzvou ovšem je, že lidé, kteří dříve sdíleli stejný sociálně-geografický prostor, mohou mít najednou odlišná stanoviska vzhledem k tomu, že se řadí do různých společenství vytvářených na základě informačních technologií.

A právě tento fakt může být identifikován jako zvláštní výzva pro církve v současné globální technické době. Tam, kde chce církve sjednocovat, setkává se nejen s tradičními a známými odlišnostmi geografickými a sociálními, ale setkává se s lidmi, pro které mohou být životní situace velmi rozdílné vzhledem k tomu, odkud pocházejí a kam se zařazují v celosvětovém měřítku dostupném pomocí informačních technologií. Dokument tuto myšlenku rozvádí dále a podrobněji, to bych už ale otvíral další kapitolu.

Hospodine, přimlouváme se za uzdravení těch, kteří onemocněli v důsledku celosvětového šíření nemoci, i za posilu pro všechny, které ovládá strach z takového onemocnění. Otevírej nám smysly k rozpoznání sestry nebo bratra v každém člověku, ať už k nám přichází odkudkoliv, bez ohledu na jeho životní situaci a postoj. Amen.

Michal Hvězda
laik v NO Blansko

Rozhovor s Martinem Jindrou

Pracujete jednak jako archivář Ústřední rady ČČSH, zároveň ale také v Ústavu pro studium totalitních režimů (od r. 2009). Věnujete se jednak dějinám ČČSH, pak ale hlavně perzekuci a odboji křesťanů v době nacismu a komunismu, odbojové činnosti věřících jak v době nacistické okupace, tak komunistické totality. Co vás k tomuto zaměření přivedlo?

Začnu trochu zeširoka. Když jsem připravoval knihu Strážci lidskosti (vyšla v r. 2007) o laicích a duchovních naší církve, kteří byli z politických důvodů vězněni, navštěvoval jsem pravidelně Národní archiv, kde jsou u archivářky Alenky Šimánkové uloženy vězeňské spisy politických vězňů. Potkával jsem u ní v kanceláři řadu historiků a jeden z nich mě pozval do Skupiny 3. odboje, která se zakládala při nově vznikajícím Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR). Tehdy šlo o docela početnou skupinu nadšenců (historiků, archivářů, badatelů, filmařů, pamětníků atd.), z nichž dnes zůstali jen ti nejzaťatější, neboť téma 3. protikomunistického odboje se v posledních letech už ani mezi historiky tzv. nenosí. Při práci ve Skupině jsem se blíže poznal s doc. Václavem Vebrem, což byl určující člověk v mém dalším profesním směřování. Postupně si mě svojí příkladnou pracovitostí a zápallem přitahoval k historii, až mě přemluvil, abych do ÚSTRu nastoupil na menší úvazek, což se nakonec stalo.

Řada lidí vnímá dodnes ČČSH jako církev, která do jisté a ne zrovna zanedbatelné míry spolupracovala po roce 1948 s komunistickým režimem. Na dějinné příčiny jste, jestli si dobře vzpomínám, narazil i v závěru studie uveřejněné v časopisu Theologická revue 4/2018. Zároveň jste ale autorem několika knih, které vypovídají o naprostém opaku (např. Strážci lidskosti, Z milosti trpět pro Krista). Je možno nějak velmi stručně situaci naší církve v tomto smutném období vysvětlit?

Podstatným důvodem, proč jsem začal bádat a publikovat o dění v CČSH po únoru 1948 respektive květnu 1945, kdy byla do vedení církve dosazena samozvaná Ústřední národní správa, bylo, že jsem bolestivě pociťovat převládající černobílé a zjednodušené vidění CČSH ze strany české historiografie a částečně i společnosti. Správně připomínáte hojně zdůrazňovanou vstřícnost CČSH ke komunistickému režimu. Není zde prostor detailněji popsat ve všech odstínech situaci CČSH, ale pokusím se alespoň v pár větech vystihnout to podstatné. CČSH si z pouónorového období komunistické totality nese historická provinění a zátěže, kterými se výrazně vzdálila svému poslání. Provinila se, stejně jako některé další nekatolické církve, zejména v raném období 50. let i vůči římskokatolické církvi. Na druhou stranu dodnes občas vnímám duchovní pýchu a nedůvěru ze strany této starší a početnější sestry i z prostředí reformačních církví. Mohu říct, že mě pojí přátelství s evangelickým farářem Pavlem Hlaváčem, který v Českobratrské církvi evangelické (ČCE) dříve vedl pracovní skupinu Cesta církve, která od roku 2006 mapuje cestu ČCE v letech 1945-1989. Vzpomínám si, jak byl Pavel jako člen Nové orientace překvapený, když jsem mu dal před lety přečíst knihu Z milosti trpět pro Krista, a jak upřímně o životě společenství kolem bratří Václava Mikuleckého, Miloně Zemana, Josefa Špaka, Krchňákových, Kláskových a dalších napsal do Českého bratra. Tahle na první pohled zdálky neviditelná vrstva církve tady existovala, nechávala v církvi Krista růst a částečně CČSH tak přenesla k dnešku. Právě kvůli těmto tichým služebníkům, a máme je mezi sebou vedle obětavých laiků i dnes, se snažím narušovat zjednodušené schéma vnímající CČSH jen jako prodlouženou ruku režimu. Zkrátka je rozdíl mezi viditelnou oficiální slupkou církve a pestrostí plodů uvnitř.

Můžete mi něco říct o vašich rodinných kořenech?

Pocházím z farářské rodiny. Můj dědeček František Božovský radostně sloužil v CČSH od roku 1934 až do posledních dnů svého pozemského života. Dožil se 91 let, takže šlo o úctyhodnou

štaci. Toho mi nebeský Táta poslal na cestu a pořád mu za to děkuji. Dědouš byl moudrý a radostný člověk. Nemoralizoval, ale už jen z jeho tváře zářila okouzlující radostnost a moudrost. Bylo hned patrné, jak se mají s Pánem rádi. Byl opravdu hoden svého jména, jak jsem kdysi napsal do jednoho článku. A ještě je potřeba dodat, že jako člověk zakotvený v nebesích a tudíž v mnohém nepraktický, jak už to bývá, měl úžasné zázemí v babičce. Často si na dědu vzpomenu při svých cestách po církvi, kdy na mě občas padne pocit, že jsem se ocitnul v nějakém kusu od Ibsena...

Vy jste, nemýlím-li se, nejprve vystudoval obor kulturní dějiny na Filosofické fakultě univerzity v Pardubicích (PhDr.), následně pak Husitskou teologickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (Mgr.). Co vás k této kombinaci vedlo?

Původně jsem chtěl studovat psychologii na Filosofické fakultě UK v Praze, kam jsem chodil už dřív soukromě například k prof. Marii Vágnerové na vývojovou psychologii. Matějčkovu psychologickou školu a její vnímání dětí a rodiny miluju. Nakonec jsem ale skončil na Husitské teologické fakultě, kde jsem se s paní profesorkou taky setkal. Byla vždycky potěšena, když jsem jí přinesl nějaké kresby „začarované rodiny“ etc. od dětí. Současně jsem si totiž chodil hrát s dětmi do družiny v jedné z modřanských škol, kde jsem několik let pracoval. Protože jsem zapomněl učivo prvního ročníků, začal jsem později dělat osobního asistenta malému klukovi, se kterým jsem si zopakoval první a část druhé třídy základní školy. Byl to neuvěřitelný čas, žili jsme naplno... Asi dva roky po skončení fakulty jsem se velkým obloukem, jak už to někdy u dětí z farářských rodin bývá, vrátil do matičky církve a začal jsem se starat o Archiv pražské diecéze a dával dohromady Knihovnu faráře Oldřicha Víta, kterou církvi odkázal. Čítala na 5 000 svazků, opravdu výživné čtivo, neboť bratr Oldřich byl člověk ponořený do mnoha oborů. Nejsem ale úplně člověk pro pražskou diecézi, takže když jsme se začali očuchávat s mým vzácným bratrem Marcelem, vpluli jsme společně do našeho archivního podzemí na ústře-

dí ČČSH. A protože stále působím i na ÚSTRu, kde se podařilo dát dohromady dvě monografie: Česká pravoslavná církev od Mnichova po obnovu v roce 1945 (2015) a v roce 2017 i v našem prostředí známější Sáhnut si do ran tohoto světa. Perzekuce a rezistence Církve československé (husitské) v letech 1938 - 1945, tak byla jen otázka času, kdy splním slib daný panu doc. Vebrovi, který žel již zemřel, a dořuknu si doktorát z historie v Pardubicích, kde pan docent dříve působil. Bylo vtipné, když jsem tam přijel na konzultaci z filosofie a potkal na chodbě Honzu Rokytu, našeho faráře v Pardubicích, který na Filosofické fakultě učí.

A na závěr by mne velice zajímalo jedno: Ústav pro studium totalitních režimů (stejně jako Ústav pro vyšetřování zločinů komunismu) se u našich současných nejvyšších ústavních představitelů netěší zrovna oblibě, ze všeho nejraději by nejspíš byli, kdyby podobné instituce přestaly existovat. Jak to ve své práci vnímáte vy osobně?

ÚSTR je opravdu křehká instituce, kde jsem zažil už asi čtyři ředitele. I osazenstvo se v posledních letech docela proměňuje. Působím zde v rámci skupiny, která se zabývá především výzkumem církevních dějin, ale občas si odskočím k 3. odboji nebo androšům. Svoje dějiny si pořád hrneme před sebou, proto nepochybují, že obdobné instituce mají nezastupitelný význam a je pochopitelné a bylo by divné, kdyby to tak nebylo, že se každému nehodí. Co ale považuji pro dnešek za neméně důležité, je služba církví. Stále více se přesvědčuji, jak nám chybí kořeny. Pojdme tedy, kdekoli jsme, přistupovat k lidem s pozitivním vnitřním naladěním, probouzejme v lidech dobré a denně bojujme o Boží blízkost. Církev se musí dít, jinak přestává být přítomna. A to už jsme zase u radostného náboženství mého dědy. Jak říkával můj oblíbený duchovní tvůrce František Bílek: „Nechť je u Vás vždy prostřeno, Kristus Tatiček přijde.“ Nechť je tedy u nás vždy prostřeno...

Za rozhovor děkuje

Miroslav Kubíček

Významná výročí

665 let od korunovace Karla IV.

Císařská korunovace se konala 5. dubna 1355 ve Svato-petrské bazilice v Římě a provedl ji papežský legát kardinál Pierre de Colombiers. Slavnostní hostina se pak konala v Lateránském paláci. Pro české země to byl zvlášť památný den, poprvé v dějinách se totiž stal český panovník římským císařem. Od této chvíle pak Karel začal používat u svého jména pořadové číslo čtvrtý, tedy latinsky Karolus Quartus.

Zdroj: Wikipedie

Výročí úmrtí Metoděje

Svatý Metoděj (řecky Μεθόδιος, Methodios; latinsky Methodius) (813, Soluň – 6. dubna 885, Velkomoravská říše) byl starším bratrem Konstantina. V mládí pracoval jako byzantský státní úředník. Během společného pobytu v klášteře s Konstantinem se stal patrně jeho nejbližším spolupracovníkem, se kterým se pak účastnil zahraničních cest ve službách Byzance. Po Konstantinově smrti se ujal vedení velkomoravské misie a završil jejich společné dílo, které hájil až do své smrti. Jedním z jeho největších úspěchů bylo zřízení moravsko-panonské arcidiecéze, v níž se stal prvním arcibiskupem.

Zdroj: Wikipedie

První návštěva papeže Jana Pavla II. u nás

Jan Pavel II. navštívil Prahu poprvé jako papež v sobotu 21. dubna 1990.

Výročí narození Jiřího z Poděbrad

Jiří z Kunštátu a Poděbrad, vlastním jménem Jiřík z Kunštátu a Poděbrad (23. dubna 1420 – 22. března 1471 Praha), byl od roku 1458 po zvolení českou šlechtou až do smrti roku 1471 český král. Měl přezdívku „husitský král“. Stal se jediným českým panovníkem, který nepocházel z panovnické dynastie, ale z panského stavu domácí šlechty. Po něm vládli již pouze králové z cizích dynastií.

Zdroj: Wikipedie

Zrušení trestu smrti - 1990

Po roce 1990 (zákon č. 175/1990 Sb.) byl trest smrti zrušen. V roce 1991 byl také výslovně zakázán ústavně, v čl. 6 Listiny základních práv a svobod. Poslední poprava na území Česka byla vykonána 2. února 1989 a na území Slovenska 8. června 1989. Za dobu trvání Československa (bez období německé okupace) bylo k trestu smrti odsouzeno 1 217 lidí (z toho 61 % za retribuční trestné činy, 21 % za politické trestné činy a 18 % za kriminální trestné činy). Kromě ústavněprávního zákazu se Česká republika zavázala k nepoužívání trestu smrti ratifikací Protokolu č. 6 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod Rady Evropy v roce 1992.

Zdroj: Wikipedie

Doporučujeme...

Martin Jindra

Česká pravoslavná církev od Mnichova po obnovu v roce 1945

Monografie o České pravoslavné církvi se věnuje doposud málo probádanému období let 1938–1945.

Pravoslavní „Gorazdova směru“ patřili v české společnosti početně spíše k církevním popelkám. Přesto se dokázali nesmazatelně zapsat do dějin protinacistického odboje. Míra perzekuce, která postihla věřící této církve po odhalení sedmi československých parašutistů v pravoslavném chrámu v Resslově ulici v Praze, byla nebývalá. Dne 3. září 1942 byli kaplan Vladimír Petřek, předseda sboru starších pražské církevní obce Jan Sonnevend, farář Alois Václav Číkl a vladyka Gorazd stanným soudem odsouzeni k trestu smrti. Mezi zadrženými se ocitly další pravoslavné rodiny, jejichž členové později našli smrt v mauthausenském podzemním bunkru.

Publikace se toto hojně studované téma snaží nahlížet komplexnějším pohledem, který odkrývá i dosud téměř neznámou kapitolu proněmecké kolaborace jednotlivců z řad duchovních České pravoslavné církve.

* * * * *

Martin Jindra

Z milosti trpět pro Krista

Kniha doplněná řadou fotografií ve své úvodní části mapuje životní příběh faráře Církve československé (husitské) - CČS(H) Václava Mikuleckého a jeho zápasy s mašinérií ateistického režimu v poválečném Československu; autor se však nevyhýbá ani Mikuleckého střetům s představiteli vlastní církve, kteří až příliš snadno podléhali svodům komunistického režimu.

Martin Jindra

Sáhnout si do ran tohoto světa

Kniha je první souhrnnou syntézou dějin Církve československé (husitské) v období druhé republiky a nacistické okupace. Primárně se zaměřuje na perzekuci a rezistenci tohoto po římskokatolické církvi druhého nejpočetnějšího církevního společenství v Protektorátu Čechy a Morava. Za více než deset let se autorovi podařilo shromáždit širokou škálu archivních pramenů a vytvořit z nich obraz zápasu církve s okupační a protektorátní správou po březnu 1939, který se odrážel v jejím fungování a vnitřní struktuře. Jednotlivé kapitoly zachycují restriktivní zásahy, stěžejní oblasti církevního života a události, s nimiž se musela CČS(H) v letech 1938–1945 vyrovnávat. Čtenáři se tak mohou seznámit s momenty, kdy byla výrazněji ohrožena samotná existence církve.

* * * * *

Martin Jindra

Strážci lidskosti

Dvanáct příběhů příslušníků Československé církve (husitské) vězněných po únoru 1948. Vedle vlastních příběhů kniha přináší přílohy k tématice CČS(H) od roku 1944 do konce padesátých z hlediska politického rozhodování a církevní politiky státu, dále seznamy farářů a farárek, kterým byl trvale odňat státní souhlas pro výkon duchovenské služby, seznam farářů, kteří emigrovali a pod.

Narozeniny a výročí

Mgr. Petr Němec
vojenský kaplan

– 14. dubna

(50 let)

Blahopřejeme

foto Václav Kovalčík

Datový plán

Duben

- 4. 4. – kurz základů teologie
- 5. 4. – Květná neděle
- 6. 4. – zasedání Diecézní rady
- 9. 4. – Zelený čtvrtek
- 10. 4. – Velký pátek
- 11. 4. – Bílá sobota
- 12. 4. – Hod Boží velikonoční (SSF)
- 13. 4. – Pondělí velikonoční
- 17. až 19. 4. – Jarní kuropění – diec. setkání dětí (*Prostějov*)
- 18. 4. – zasedání Ústřední rady
- 25. 4. – Diecézní shromáždění
- 30. 4. – jednání Diecézního revizního finančního výboru

Květen

- 1. 5. – instalace nově zvoleného biskupa (*10:00 hod.*)
- 2. 5. – kurz základů teologie
- 11. 5. – zasedání Diecézní rady
- 15. až 17. 5. – setkání rodin
- 16. 5. – zasedání Ústřední rady
- 21. 5. – Oslavení Páně
- 29. 5. – jednání Diecézního revizního finančního výboru
- 31. 5. – Hod Boží svatodušní

Červen

- 1. 6. – slavnostní shromáždění k 100. výročí CČSH
v Praze
- 3. 6. – synoda
- 5. 6. – Noc kostelů
- 6. 6. – kurz základů teologie
- 7. 6. – svátek Trojice
- 8. 6. – zasedání Diecézní rady
- 13. 6. – pouť do Škodějova
- 14. 6. – sbírka Dr. K. Farského (*na Škodějov*)
- 19. 6. – zasedání Ústřední rady
- 20. 6. – zasedání Církečního zastupitelstva
- 27. 6. – pouť na Sázavu

Červenec

- 6. 7. – bohoslužba k svátku M. J. Husa, *Husova sbírka*
- bohoslužba k svátku M. J. Husa
televizní a rozhlasový přenos z Betlémské kaple
- 13. až 17. 7. – duchovní cvičení
- 25. 7. až 1. 8. – setkání dětí v Příbyslavi

Upozorňujeme, že vzhledem ke stávající situaci se některé akce nemusí konat vůbec a některé akce budou přesunuty.

Vinný kmen

občasník Brněnské diecéze číslo 31

Vydala Brněnská diecéze Církve československé husitské
v roce 2020

© Brněnská diecéze CČSH

Redakční rada: šéfredaktor: Miroslav Kubíček,
členové: Petr Šandera, Michaela Kubíčková, Pavel Pospíšil

Stálí dopisovatelé: Jiří Sladký, Michal Hvězda, Ivana Krejčí

Sazba a tisk: Tiskové středisko DR CČSH v Brně.
Fotografie neoznačené autorem pocházejí z archivu DR.

Určeno pro vnitřní potřebu CČSH